

Guia de suport a la comunicació oral

[5] ELOCUTIO

Com ho dic?

En la presentació de les fases anteriors ja hem esmentat que les característiques pròpies de l'oralitat demanen que emprem recursos per captar i mantenir l'atenció de l'audiència. És evident que la manera de presentar les idees influeix en l'impacte que creen en el receptor. En l'*elocutio* es determina l'estil que desvetlla l'interès del públic, que el convenç.

El temps i l'objectiu comunicatiu han determinat la selecció i l'organització de les idees. Ara ha arribat el moment que triem les paraules, el to, les imatges, les estratègies que utilitzarem per garantir la transmissió del missatge, per comunicar de manera eficaç.

Paraules cultes, tècniques o senzilles?

Qualsevol intervenció —sia argumentativa o expositiva, informal o formal, de l'àmbit acadèmic o professional, creativa o estàndard— ha de seguir unes premisses bàsiques, uns trets imprescindibles que caracteritzen els discursos competents. Vegem-los:

— La **claredat**. El que volem dir ha d'arribar de manera nítida al receptor, s'ha de comprendre sense demanar un esforç excessiu. Hem d'evitar que el públic no pugui seguir el fil del discurs, que s'avorreixi, que dubti de la nostra posició. Per evitar la complexitat innecessària, optem per les frases curtes i simples. També és aconsellable utilitzar marcadors i connectors discursius que explicitin i connectin les parts del discurs, que cohesionin les idees. La claredat també s'afavoreix categoritzant les idees, enumerant-les, explicitant-ne les relacions.

— La **precisió**. El missatge és comprensible si fem servir les paraules adequades per dir allò que volem dir. Cal que parlem amb justesa, evitant les expressions confuses o incomprensibles per a l'audiència. És evident que el tipus d'audiència determina el grau d'especialització del llenguatge emprat, però podem donar per fet que hem d'evitar les paraules massa genèriques o buides de significat, cal prescindir dels mots crossa i optar pels mots més coneguts, més usuals, sense renunciar a la terminologia

específica. Definir els conceptes complexos o que poden tenir diferents interpretacions és una manera d'introduir precisió.

— La **correcció**. Les incorreccions en les construccions sintàctiques, en les estructures lingüístiques i en el vocabulari dificulten la comprensió del missatge, l'enterboleixen. A més, poden fer-nos perdre credibilitat davant de l'audiència perquè es pot arribar a confondre la forma amb el fons del discurs. Poden, en definitiva, perjudicar la nostra imatge.

— La **contextualització**. Arribar al receptor és el nostre objectiu, així que no només l'hem de tenir en compte quan triem les idees, també hem d'intentar que participi d'allò que estem dient. Per activar l'audiència, per connectar-hi, podem fer referència a coneixements compartits, explicar alguna anècdota, formular preguntes retòriques, captar-ne l'atenció amb imatges i amb l'ús de determinades figures retòriques (metàfores, paral·lelismes, contrastos...).

— La **focalització**. La capacitat d'atenció limitada de l'audiència requereix que regulem la densitat de la informació. És important focalitzar les idees principals i els conceptes clau del discurs. La repetició és una bona eina en l'oralitat. També és imprescindible jugar amb l'entonació i el ritme per identificar la informació rellevant. De la mateixa manera que seleccionem les paraules i les estructures quan preparem la posada en escena, podem preveure'n l'entonació, el ritme i altres elements prosòdics.

La concreció de la manera de dir es determina per l'objectiu, el tipus d'audiència i, evidentment, l'estil de l'orador. No hi ha una única fórmula possible amb relació a la llargada de les frases, a la tria del vocabulari, a l'ús de figures retòriques, però no hem d'oblidar mai que el nostre objectiu és comunicar-nos amb claredat i eficàcia. Així, doncs, no es tracta d'acumular un reguitzell de fórmules retòriques i consells estructurals que ens encotillin i que ens facin sentir poc naturals; hem de buscar la manera d'afinar el nostre discurs, de fer-lo créixer, de fer-lo nostre i, alhora, de la nostra audiència.